

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНВЕНЦИЯТА ЗА КАСЕТЪЧНИТЕ БОЕПРИПАСИ
И КОНВЕНЦИЯТА ЗА ЗАБРАНАТА НА ИЗПОЛЗВАНЕТО, СКЛАДИРАНЕТО,
ПРОИЗВОДСТВОТО И ТРАНСФЕРА НА ПРОТИВОПЕХОТНИ МИНИ И ЗА
ТЯХНОТО УНИЩОЖАВАНЕ

Глава първа
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. условията и реда за извършване на дейности, разрешени по силата на Конвенцията за касетъчните боеприпаси (ККБ) и Конвенцията за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (Конвенцията за противопехотните мини)(КППМ);
2. забраната за извършване на всички дейности с касетъчни боеприпаси и противопехотни мини с изключение на разрешените по силата на Конвенцията за касетъчните боеприпаси и Конвенцията за противопехотните мини;
3. оказването на помощ на жертви от касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.

Чл. 2. (1) Касетъчни боеприпаси са конвенционални боеприпаси, проектирани да разпръскват или освобождават касетъчни елементи с експлозивно действие, всеки с маса по-малка от 20 kg.

(2) Не са късетъчни боеприпаси:

1. боеприпаси или касетъчни елементи с експлозивно действие , проектирани да разпръскват огън, дим, пиротехнически вещества или радиолокационни заглушители, или боеприпаси, проектирани изключително за цели на противовъздушната отбрана;
2. боеприпаси или части от боеприпаси, проектирани да създават електрически или електронни въздействия;
3. боеприпаси, които за недопускане на неизбирателно поразяващо действие върху голяма площ и рисковете, създадени от невзривени касетъчни елементи с експлузивно действие , имат всички от следните характеристики:

а) всеки от боеприпасите съдържа до десет броя касетъчни елементи с експлозивно действие;

б) всеки от касетъчни елементи с експлозивно действие е с маса по-голяма от 4 kg;

в) всеки от касетъчните елементи с експлозивно действие проектиран да открива и поражавя една цел;

г) всеки от касетъчните елементи с експлозивно действие е снабден с електронен механизъм за самоунищожаване;

д) всеки от касетъчните елементи с експлозивно действие е снабден с електронен механизъм за самодеактивиране.

(3) Противопехотна мина е мина, проектирана да се взриви от присъствието, близостта или контакта с човек или която изважда от строя, наранява или убива един или повече човека.

(4) Мините, оборудвани с устройства за неизвлекаемост и предназначени да се взривят от присъствието, близостта или контакта с превозно средство, а не с човек, не се считат за противопехотни мини.

(5) Мините са боеприпаси, проектирани да се поставят под, върху или близо до земята или друга повърхност и да бъдат инициирани от присъствието, близостта или контакта с човек или превозно средство.

Чл. 3. Извършването на дейности с касетъчни боеприпаси и противопехотни мини по чл. 1, т. 1 се контролира от министъра на отбраната – по отношение на Въоръжените сили на Република България и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и от министъра на вътрешните работи – по отношение на физически и юридически лица, с цел защита на националната сигурност и интересите на страната, укрепване на международния мир и сигурност, защита на общоприети принципи на международното хуманитарно право и международното право в областта на правата на човека, изпълнение на международните задължения на Република България по ККБ и КППМ, защита на външнополитическите интереси на страната, както и опазване на живота и здравето на българските граждани.

Чл. 4. Забранява се извършването на всякакви дейности, с изключение на разрешените по силата на Конвенцията за касетъчните боеприпаси и Конвенцията за противопехотните мини с касетъчни боеприпаси, и противопехотни мини.

Глава втора

ДЕЙНОСТИ С КАСЕТЪЧНИ БОЕПРИПАСИ И ПРОТИВОПЕХОТНИ МИНИ

Чл. 5. (1) Разрешава се:

1. притежаването, транспортиране, внос или износ на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини от Въоръжените сили на Република България, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и други държавни органи единствено с цел разработка

и обучение по техники за откриване, прочистване, разминиране или унищожаване на касетъчни боеприпаси, касетъчни елементи с експлозивно действие и противопехотни мини, за провеждане на обучения или за разработка на мерки за противодействие на касетъчни боеприпаси;

2. транспортиране, внос или износ на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини с цел унищожаване;

3. унищожаване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.

(2) Дейностите по ал. 1, т. 2 и 3 се извършват след получаване на разрешение при условията и по реда на този закон.

(3) Не се изисква разрешение за осъществяване на дейностите по ал. 1, т. 2 и 3 когато те се осъществяват от Въоръжените сили на Република България и структури на пряко подчинение на министъра на отбраната.

(4) При извършване на дейности по ал. 1 държавните органи са длъжни да предприемат мерки за гарантиране на безопасността на населението и за защита на околната среда.

(5) Количествата касетъчни боеприпаси, касетъчни елементи с експлузивно действие и противопехотни мини за целите по ал. 1, т. 1 не трябва да надвишават минималния необходим брой изделия.

Чл. 6. (1) Касетъчни боеприпаси и противопехотни мини се унищожават чрез:

1. взривяване;

2. изгаряне;

3. утилизация с необратимо преобразуване чрез разснаредяване на отделни съставни елементи с последващо използване на отпадъчните взривни вещества, празни опаковки и метали от изпълнителя.

Чл. 7. Касетъчни боеприпаси и противопехотни мини се унищожават на специални площадки при спазване изискванията на Закона за опазване на околната среда и на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси.

Чл. 8. (1) Касетъчните боеприпаси и противопехотни мини се унищожават от физически и юридически лица, регистрирани като търговци на територията на държава членка, които са получили разрешение за унищожаване, издадено от министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи или от оправомощени от тях длъжностни лица.

(2) Разрешението за унищожаване по ал. 1 включва и съхранение на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.

Чл. 9. (1) Разрешението по чл. 8 се издава въз основа на писмено мотивирано становище на Междуведомствена комисия (комисия).

(2) Комисията се състои от представители на Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на икономиката, Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Дирекцията за национален строителен контрол, Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор и Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“.

(3) Поименния състав на комисията се определя със съвместна заповед на министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи по предложение на съответните ръководители.

(4) Дейността на комисията се организира и ръководи от двама съпредседатели – представители на Министерство на отбраната и Министерство на вътрешните работи.

(5) За секретар на комисията се определя служител от Министерство на отбраната.

(6) Деловодното обслужване на дейността на комисията се осъществява от Министерство на отбраната.

(7) За изпълнение на дейността си съпредседателите на комисията, съвместно или поотделно могат да привличат експерти и от други ведомства, както и външни експерти.

(8) Заседанията на комисията се свикват от съпредседателите, съвместно или поотделно, или по писмена молба на неин член. Заседанията са редовни ако на тях присъстват повече от половината от членовете.

(9) Решенията на комисията се приемат с явно гласуване с пълно мнозинство от присъстващите членове. Решения не могат да бъдат взети без присъствие на представители на Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и Министерството на външните работи.

(10) Комисията в изключителни случаи може да вземе решение и неприсъствено чрез протокол, подписан от всички членове и при наличие на писмени становища от всички членове.

(11) Дейността на комисията се осъществява по ред, определен със съвместна заповед на министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи.

Чл. 10. (1) Лицата по чл. 8 трябва да разполагат със:

1. площадки и обекти за унищожаване и съхранение на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, собствени или наети, отговарящи на техническите правила и норми за проектиране на строежи, предназначени за производство и съхранение на взривни вещества, боеприпаси и/или пиротехнически изделия, и на изискванията за физическа защита на строежите съгласно Закона за устройство на територията,

2. квалифициран персонал;

3. служители, които осъществяват контрол за спазване на правилата за безопасност при работа с касетъчни боеприпаси и противопехотни мини;

4. служител по сигурността, който изготвя планове за сигурност на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини и на системи за управлението им;

5. специалисти, които водят отчет на касетъчните боеприпаси и противопехотните мини.

(2) Изискванията към квалификацията на лицата по ал. 1, т. 2 - 5 се определят с наредбата по чл. 14, ал. 2 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия (ЗОВВВПИ).

Чл. 11. (1) За получаване на разрешение за унищожаване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини лицата по чл. 8 подават до комисията по чл. 9 заявление по образец, придружено от следните документи:

1. Единен идентификационен код (ЕИК), когато лицата са регистрирани по реда на Търговския закон, или удостоверение за вписване в съответния регистър по националното законодателство на съответната държава членка в легализиран превод на български език;

2. разрешение за ползване на площадките и обектите или друг заместващ го документ, издаден по реда на Закона за устройство на територията;

3. документ, удостоверяващ правното основание за ползване на площадките и обектите;

4. паспорт на склада за съхранение на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини;

5. списък на видовете касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, които ще се унищожават, като се посочват стандартизационните документи и съответните технологии;

6. разработени и утвърдени инструкции за безопасност при осъществяване на унищожаването;

7. списък на лицата, които ще имат достъп до касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, съгласуван с началника на районното управление на Министерството на вътрешните работи (РУ на МВР) по местонахождението на обекта;

8. копие от решение по оценка за въздействието върху околната среда, копие от разрешително по чл. 104, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и/или копие от комплексно разрешително по чл. 117 от Закона за опазване на околната среда, в случаите, когато това се изисква съгласно глава шеста или глава седма от Закона за опазване на околната среда;

9. диплома за завършено висше образование на ръководителите на унищожаването и документ за придобита специалност за персонала по чл. 10, ал. 1, т. 2 - 5, свидетелство за съдимост и заверено копие от трудовите договори на персонала и от удостоверението по чл. 62 КТ;

10. заверено копие от договора с лице, извършващо частна охранителна дейност при условията и по реда на Закона за частната охранителна дейност; когато охраната на площадките и обектите ще се осъществява от служители на лицето по чл. 8, се представя копие от документ, удостоверяващ правото да се извършва дейност по чл. 5, ал. 1, т. 5 от Закона за частната охранителна дейност, издаден на лицето по реда на Закона за частната охранителна дейност;

11. свидетелство за съдимост или аналогичен документ по националното законодателство на друга държава на управителя/управителите или членовете на

управителните органи на лицето по чл. 8, удостоверяващо, че съответното лице не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер;

12. официален документ, издаден от орган на съдебната власт, или съответен документ по националното законодателство на друга държава, удостоверяващ, че срещу управителя/управителите или членовете на управителните органи на лицето по чл. 8 няма образувано наказателно производство за умишлено престъпление от общ характер;

13. медицинско свидетелство от лечебно заведение или аналогичен документ по националното законодателство на друга държава, удостоверяващо, че управителят/управителите или членовете на управителните органи на лицето по чл. 8 не страдат от психически разстройства;

14. декларация от управителя/управителите или членовете на управителните органи на лицето по чл. 8, че за тях не са налице обстоятелствата по чл. 58, ал. 1, т. 5 – 8 от ЗОБВВПИ.

(2) Когато някой от етапите на унищожаване се извършва по договор в друг обект на територията на Република България, лицето по чл. 8 посочва местонахождението на този обект и представя копие от договора, а в случаите, когато обектът е разположен извън територията на Република България, лицето представя допълнително и съответното разрешение, издадено от компетентния орган на съответната държава.

Чл. 12. (1) За съгласуване на списъка по чл. 11, ал. 1, т. 7 лицата по чл. 8 подават до началника на РУ на МВР по местонахождение на съответния обект заявление по образец, придружено от следните документи за всяко от лицата, съпроводени от легализиран превод на български език, когато са издадени на чужд език:

1. свидетелство за съдимост или съответен документ по националното законодателство на другата държава, удостоверяващо, че лицето не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер;

2. официален документ, издаден от орган на съдебната власт, или съответен документ по националното законодателство на другата държава, удостоверяващ, че срещу лицето няма образувано наказателно производство за умишлено престъпление от общ характер;

3. медицинско свидетелство от лечебно заведение или съответен документ по националното законодателство на другата държава, удостоверяващо, че лицето не страда от психически разстройства.

(2) Началникът на РУ на МВР служебно проверява обстоятелствата по чл. 58, ал. 1, т. 3, 6 и 7 от ЗОБВВПИ и дали има образувано досъдебно производство за умишлено престъпление от общ характер за всяко от лицата.

(3) Съгласуването се извършва в 14-дневен срок от подаване на заявлението.

Чл. 13. (1) При постъпване на заявлението и документацията по чл. 11 комисията по чл. 9 оценява пълнотата и съответствието на подадената документация с изискванията за издаване на разрешение и извършва проверка на място на площадките и обектите за унищожаване.

(2) При констатиране на непълноти и/или несъответствия с изискванията на този

закон комисията с решение уведомява писмено заявителя и дава указания и 30-дневен срок за отстраняването им, в който срокът по ал. 4 спира да тече.

(3) Ако констатираните непълноти и/или несъответствия не бъдат отстранени в дадения срок по ал. 2, производството по издаване на разрешението се прекратява.

(4) Министърът на отбраната и министърът на вътрешните работи или оправомощени от тях длъжностни лица издават разрешение или мотивирано отказват издаването му въз основа на становището по чл. 9 в двумесечен срок от подаване на заявлението.

(5) Отказът по ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като решението на компетентния административен съд е окончателно.

Чл. 14. (1) Разрешенията за унищожаване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини се издават за срок от две години.

(2) Издадените разрешения за унищожаване важат само за посочените в тях дейности и видове касетъчни боеприпаси и противопехотни мини и могат да се използват само от лицата, на чието име са издадени.

Чл. 15. (1) Лицето, получило разрешение за унищожаване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, уведомява комисията по чл. 9 при:

1. преустройство на площадките и обектите за унищожаване и съхранение на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини;

2. промяна на персонала по чл. 10, ал. 1, т. 2;

3. промяна на търговската регистрация;

4. промяна на вида на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, които унищожават;

5. промяна на технологията на унищожаване на касетъчните боеприпаси и противопехотни мини;

6. изтичане срока на договора по чл. 11, ал. 2.

(2) В случаите по ал. 1 лицето, получило разрешение за унищожаване, представя в 14-дневен срок от настъпването на промяната документите, свързани с нея.

(3) Оценяването на документацията по ал. 2 и проверката на място на обектите за унищожаване и съхранение, когато е необходимо, се извършват по реда на чл. 13, ал. 1 - 4.

(4) Министърът на отбраната и министърът на вътрешните работи или оправомощени от тях длъжностни лица в едномесечен срок отразява промяната в издаденото разрешение за унищожаване.

Чл. 16. (1) Лицето, получило разрешение за унищожаване, при откриване на нов обект или площадка за унищожаване и съхранение на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини подава до комисията заявление по образец, придружено от документацията по чл. 11, ал. 1, с изключение на тази по чл. 11, ал. 1, т. 11-14.

(2) Когато е налице промяна в документацията по ал. 1, лицето подава до комисията

по чл. 9 и документите, свързани с промяната.

(3) Оценяването на документацията и проверката на място се извършват по реда на чл. 13, ал. 1 - 4.

(4) Министърът на отбраната и министъра на вътрешните работи или оправомощени от тях длъжностни лица в двумесечен срок от датата на подаване на документацията издава решение за допълване на издаденото разрешение за унищожаване въз основа на решение на комисията по чл. 9.

Чл. 17. Лицата по чл. 8 могат да транспортират с цел унищожаване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини на територията на Република България въз основа на разрешение за транспортиране, издадено от директора на Главна дирекция „Национална полиция“ (ГДНП) на МВР или оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 18. (1) Транспортирането на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини на територията на Република България се извършва с въоръжена охрана.

(2) Транспортирането на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини на територията на Република България се извършва с превозни средства и с транспортни опаковки, отговарящи на изискванията на международните споразумения за превоз на опасни товари, по които Република България е страна, когато това се изисква.

(3) Одобряването на транспортните опаковки по ал. 2 в Република България се извършва от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията при условия и по ред, определени с наредба по чл. 100, ал. 3 от ЗОБВВПИ.

Чл. 19. За получаване на разрешение за транспортиране лицата по чл. 8 подават заявление по образец до директора на ГДНП, придружено от следните документи:

1. копие от съответното разрешение за унищожаване;
2. копие от договор с лице, извършващо частна охранителна дейност при условията и по реда на Закона за частната охранителна дейност; когато доставката ще се охранява от служители на лицето по чл. 8, се представя копие от документ, удостоверяващ правото да се извършва дейност по чл. 5, ал. 1, т. 5 от Закона за частната охранителна дейност, издаден на лицето по реда на Закона за частната охранителна дейност;
3. удостоверение за годност на превозното средство, в случаите когато такова се изисква, съгласно изискванията на международните споразумения за превоз на опасни товари, по които Република България е страна.

Чл. 20. (1) При постъпване на заявлението и документите по чл. 19 директорът на ГДНП оценява пълнотата и съответствието на подадените документи с изискванията за издаване на разрешение.

(2) При констатиране на непълноти и/или несъответствия с изискванията за издаване на разрешение директорът на ГДНП уведомява писмено заявителя и дава указания и 30-дневен

срок за отстраняването им, в който срокът по ал. 4 спира да тече.

(3) Ако констатираните непълноти и/или несъответствия не бъдат отстранени в дадения срок по ал. 2, производството по издаване на разрешението се прекратява.

(4) Директорът на ГДНП или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешение или мотивирано отказва издаването му в едномесечен срок от подаване на заявлението.

(5) Отказът по ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 21. (1) Разрешенията за транспортиране на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини на територията на Република България се издават за срок 6 месеца и в рамките на този срок могат да се използват многократно.

(2) Лицето, получило разрешение за транспортиране, не по-късно от три дни преди извършване на конкретно транспортиране представя на РУ на МВР, на чиято територия ще бъдат транспортирани касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, заявление по образец, което съдържа име и адрес на управление на получателя, адрес на обекта, до който ще се извършва транспортирането, количеството и идентификационни данни на изделията, които се транспортират, превозното средство и маршрут на доставката.

(3) Издадените разрешения за транспортиране на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини важат само за посочените в тях видове изделия в съответните количества и могат да се използват само от лицата, на чието име са издадени.

Чл. 22. Копие от разрешението за транспортиране на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини придружава доставката и при поискване се предоставя за проверка на органите на МВР или МО.

Чл. 23. (1) Лицето, получило разрешение за транспортиране, е длъжно да осигури безопасно извършване на дейностите по товарене и разтоварване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, като ограничи достъпа до тях на лица, несвързани с тази дейност.

(2) Лицето, получило разрешение за транспортиране, е длъжно да спазва изискванията, определени от производителя за всеки вид касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.

Чл. 24. Забранява се транспортирането на територията на Република България на:

1. касетъчни боеприпаси и противопехотни мини по обществения транспорт;
2. касетъчни боеприпаси и противопехотни мини във вид на колетни пратки по всички видове транспорт.

Чл. 25. Внос и/или износ и/или трансфер на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини с цел унищожаване за и/или от територията на Република България се извършва по реда

на Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба.

Чл. 26. Митническите органи към граничните контролно-пропускателни пунктове отразяват в издадените документи датата на осъществения внос или износ, както и съответното количество касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.

Чл. 27. Износ или внос и трансфер се извършва само когато:

1. крайният потребител се намира на територията на Република България или на територията на друга държава-страна по ККБ и КППМ и
2. крайната употреба е за целите, описани в чл. 5, ал. 1, т. 1 и 3.

Глава трета

СЪБИРАНЕ И УНИЩОЖАВАНЕ НА КАСЕТЪЧНИ БОЕПРИПАСИ И ПРОТИВОПЕХОТНИ МИНИ

Чл. 28. (1) Всяко лице, което притежава касетъчни боеприпаси и/или взривни бойни елементи, специално проектирани за разпръскване или изстрелване от разпръскващи устройства, прикрепени към летателни апарати, взривни суббоеприпаси или остатъци от касетъчни боеприпаси, както и противопехотни мини, с изключение на такива по чл. 5, ал. 1, т. 1 е длъжно незабавно писмено да уведоми Министерство на отбраната и Министерство на вътрешните работи, независимо от датата на тяхното придобиване.

(2) Физически и/или юридически лица притежаващи изделията по ал. 1 към датата на влизане в сила на Конвенцията по касетъчните боеприпаси за Република България незабавно предприемат мерки при условията и реда на този закон за унищожаването им за тяхна сметка.

Чл. 29. Когато даден район на територията на Република България е идентифициран като район, засегнат от касетъчни боеприпаси или противопехотни мини или може да се направи основателно предположение за това, Министерство на отбраната, съвместно с Министерство на вътрешните работи, предприемат следните мерки във възможно най-кратки срокове:

1. осъществяване на проучване, оценка и отчитане на заплахата от остатъци от касетъчни боеприпаси или противопехотни мини, и полагане на всички усилия за идентифициране на всички райони, засегнати от касетъчни боеприпаси или противопехотни мини;

2. оценка и изготвяне на приоритети по отношение на обозначаване на района, защитата на населението, разчистването и унищожаването и на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, както и предприемане на мерки за мобилизиране на ресурсите и разработването на национален план за осъществяване на тези дейности;

3. вземат всички възможни мерки, за да се осигури обозначаване на района, наблюдение и обезопасяване на района с цел недопускане на достъп на граждани;

4. разчистване и унищожаване и на всички остатъци от касетъчни боеприпаси или противопехотни мини; и

5. информирание на населението в засегнатите райони за изясняване на риска, който тези остатъци представляват.

Глава четвърта **ПОМОЩ ЗА ЖЕРТВИ**

Чл. 30. (1) Жертви на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини са всички хора, които са загинали или понесли физически или психологически травми, икономически загуби, или упражняването на правата им е било сериозно затруднено по причина на използване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.

(2) Извън ал. 1 за жертви на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини се считат и:

1. преживелият съпруг (съпруга), децата и родителите на българските граждани, загинали от използване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини;

2. преживелият съпруг (съпруга) и децата на починали, пострадали от използване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, а ако няма такива - родителите;

3. съпругът (съпругата) и децата на пострадали от използване на касетъчните боеприпаси и противопехотни мини, а ако няма такива – родителите.

Чл. 31. По отношение на жертвите на касетъчните боеприпаси се прилага Закона за военноинвалидите и военнопострадалите и актовете по негово прилагане, както и всички разпоредби от действащото законодателство относно военноинвалидите и военнопострадалите.

Глава пета **СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ**

Чл. 32. При получаване на искане за разяснение от друга държава, страна по ККБ или КППМ, отнасящо се до въпроси в съответствие с разпоредбите на двете конвенции, министърът на отбраната, чрез Министерство на външните работи, представя до Генералния секретар на Организацията на обединените нации, в срок от 28 дни, всякаква информация, която би спомогнала за изясняване на въпроса.

Чл. 33. (1) Министърът на отбраната събира информация относно прилагането или изпълнението на този закон.

(2) Министърът на отбраната изпълнява:

1. задължението на Република България за отчетност в съответствие с чл. 7 от ККБ и чл. 7 от КППМ и;

2. задължението на Република България да предоставя информация, съгласно чл. 8 ККБ и чл. 8 от КППМ;

3. задължението на Република България по чл. 4, т. 8 от ККБ.

(3) За изпълнение на дейностите по ал. 1 и 2 министърът на отбраната може да изисква информация и/или документи от всички държавни органи, юридически и физически лица.

Глава шеста

КОНТРОЛ

Чл. 34. (1) Контролът върху дейностите по този закон се осъществява от компетентните органи на Въоръжените сили на Република България и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и полицейските органи на МВР.

(2) Контролът върху дейностите по този закон се осъществява и съвместно с представители на други държавни органи, на които са възложени определени правомощия, свързани с дейностите по този закон, съгласно действащото законодателство.

(3) Условието и редът за извършване на контрол върху дейностите по този закон се определят с наредба на министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи.

Чл. 35. При осъществяването на контрола органите по чл. 34 имат право:

1. на достъп до всички площадки и обекти, свързани с осъществяване на дейностите по този закон;

2. на достъп до всякаква документация, свързана с дейностите по този закон;

3. да проверяват документите по т. 2 и да правят копия от тях;

4. да извършват проверки на изделията по този закон;

5. да отнемат издадените разрешения по реда на този закон и да изземват съответните изделия;

6. да преустановят транспортирането на изделия по този закон, когато установят, че доставката не е придружена с издаденото разрешение, до представяне на разрешението;

7. да дават задължителни предписания, свързани с изпълнение на изискванията на този закон;

8. да съставят актове за установяване на административни нарушения по този закон;

9. да сезират органите на прокуратурата при установяване на данни за извършено престъпление.

Чл. 36. (1) Органите по чл. 34 след издаване на разрешенията по реда на този закон извършват проверки на площадките и обектите по чл. 35, т. 1 и на документацията по чл. 35, т. 2:

1. по предварително утвърден план от министъра на отбраната и от министъра на вътрешните работи;

2. по сигнали на други контролни органи;

3. при заявяване от страна на Генералния секретар на Организацията на обединените нации или от компетентни органи на други държави страни по ККБ и КППМ;

4. по сигнали от граждани.

(2) Органите по чл. 34 могат да извършват и внезапни проверки.

(3) При проверките по ал. 1 и 2 органите по чл. 34 констатира дали дейностите по този закон се извършват в съответствие с издадените разрешения.

(4) При констатиране на нарушения на изискванията по този закон органите по чл. 34 издават задължителни предписания за отстраняването им. Заповедта за задължителните предписания се изпълнява незабавно, освен ако съдът не постанови друго.

(5) Заповедта се издава, обжалва и изпълнява по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 37. (1) При настъпване на някое от обстоятелствата по чл. 58, ал. 1, т. 2 - 8 от ЗОБВВПИ издаденото разрешение се отнема с решение на органа, издал разрешението.

(2) Решението по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като обжалването не спира изпълнението му.

Глава седма

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 38. (1) Всяко лице, което без основателна причина откаже да предостави информация или документи съгласно чл. 33, ал. 3 или съзнателно предостави невярна или подвеждаща информация, се наказва с глоба в размер 1000 лв. и/или имуществена санкция в размер на 10 000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 се налага глоба в размер 2 000 лв. и/или имуществена санкция в размер 20 000 лв.

Чл. 39. За нарушение на този закон и на издадените въз основа на него нормативни актове, за което не е предвидено друго наказание, виновните лица се наказват с глоба от 500 до 2000 лв. и/или с имуществена санкция от 3 000 лв. до 10 000 лв.

Чл. 40. (1) Актовете, с които се установяват нарушенията по този закон, се съставят от длъжностни лица, определени от министъра на отбраната и от министъра на вътрешните работи.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на отбраната или от оправомощени от него длъжностни лица съобразно тяхната компетентност.

(3) За неуредените в този закон случаи по съставянето на актовете, издаването и

обжалването на наказателните постановления и по изпълнението на наложените наказания се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 41. (1) Глобите, предвидени в този закон, се налагат на физическо лице или на длъжностно лице в юридическо лице, регистрирано като търговец, в юридическо лице с нестопанска цел, регистрирани по националното законодателство на държава членка, или в юридическо лице, създадено със закон или с акт на Министерския съвет.

(2) Имуществените санкции, предвидени в този закон, се налагат на физически и юридически лица, регистрирани като търговци, на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по националното законодателство на държава членка, или на юридическо лице, създадено със закон или с акт на Министерския съвет.

(3) Глобите и имуществените санкции, предвидени в този закон, се налагат, ако извършеното не съставлява престъпление.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Касетъчни елементи с експлузивно действие (наричани в Конвенцията по касетъчните боеприпаси – „взривен суббоеприпас“ или „взривен боен елемент“) и“ са конвенционални боеприпаси, които, за да изпълнят задачата си, трябва да бъдат разпръснати или освободени от касетъчни боеприпаси и са проектирани да действат чрез детонация на разривен заряд преди, по време или след удар в целта или преграда.

2. „Внос и износ“ е физическото преминаване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини през границата от трета държава за Република България и от Република България за трета държава.

3. „Конвенцията по касетъчните боеприпаси“ е Конвенция по касетъчните боеприпаси от 2008 г., ратифицирана със закон, приет от Народното събрание на 10.02.2011 г. (Обн. ДВ, бр. 16 от 2011 г.), в сила за Република България от 1 октомври 2011 г.

4. „Механизъм за самоунищожаване“ е вграден автоматичен механизъм, който е допълнение към основния механизъм за задействане на боеприпасите и осигурява унищожаването им.

5. „Невзривени касетъчни елементи с експлузивно действие“ са касетъчни елементи с експлузивно действие, които са били разпръснати или освободени или по друг начин отделени от касетъчните боеприпаси и не се са взривили според предназначението си.

6. „Взривни остатъци от касетъчни боеприпаси“ са неексплодирани касетъчни боеприпаси, изоставени касетъчни боеприпаси, невзривили се касетъчни елементи с експлузивно действие.

7. „Разпръскващо устройство“ е монтиран на летателен апарат контейнер, проектиран да разпръсква или освобождава касетъчни елементи с експлузивно действие.

8. „Район, засегнат от касетъчни боеприпаси“ е район, за който се знае или се подозира, че съдържа остатъци от касетъчни боеприпаси.

9. „Устройство за неизвлекаемост“ означава устройство, предназначено за защита на мината и което е част от нея, свързано с нея, прикрепено към нея или поставено под мината и което се активира при опит да се манипулира или по друг начин умишлено да се борави с мината.

10. „Конвенцията по противопехотните мини“ е Конвенцията за забрана на употребата, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване от 1997 г., ратифицирана със закон, прието от Народното събрание на 29.07.1998 г. (Обн. ДВ, бр.93 от 1998 г.), в сила за Република България от 1 март 1999 г.

11. По смисъла на Конвенцията за противопехотните мини „трансфер“ включва, в допълнение към физическото преместване на противопехотните мини на или от националната територия, също и трансферът на контрол върху мините, но не включва трансферът на територия, на която има поставени противопехотни мини.

12. „Минирана зона“ по силата на Конвенцията за противопехотните мини означава зона, която е опасна поради наличието или предполагаемото наличие на мини.

13. „Необратимо преобразуване“ е процес, който включва дейности по премахване или по друг начин неутрализиране на военния и смъртоносния потенциал на касетъчните боеприпаси, касетъчните елементи с експлозивно действие и противопехотните мини.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия (Обн. ДВ. бр.73 от 2010г., изм. ДВ. бр.88 от 2010г., изм. ДВ. бр.26 и бр.43 от 2011г., изм. ДВ. бр.44 и бр.73 от 2012г., изм. ДВ. бр.66, бр.68 и бр.70 от 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.53 и бр.98 от 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 2015г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. в чл. 2, ал. 1 се създава т. 3:

„3. структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, както и в и от търговски дружества, в които министърът на отбраната упражнява правата на собственост в капитала, в случаите когато взривните вещества, пиротехническите изделия, оръжията и боеприпасите не са предназначени за граждански цели.“

2. в чл. 5:

а) създава се нова ал. 3:

„(3) Дейностите, извън тези по ал. 1, с огнестрелни оръжия и боеприпаси от категория А могат да се осъществяват след получаване на разрешение по реда на този закон.“

б) настоящата ал. 3 става ал. 4.

3. в чл. 13 се създава ал. 6:

„(6) Лицата, получили разрешение за производство могат да извършват утилизация само на произведените от тях огнестрелни оръжия и боеприпаси.“

§ 3. В Закона за военноинвалидите и военнопострадалите (Обн. ДВ. бр.27 от 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 2005г., изм. ДВ. бр.110 от 2008г., изм. ДВ. бр.35 от 2009г., изм. ДВ. бр.16 от 2010г., изм. ДВ. бр.23 от 2011г., доп. ДВ. бр.20 от 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.54 от 2014г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. в чл. 9, ал. 1 след думата „България“ съюза „и“ се заличава, поставя се запетая и накрая се добавя „и на жертвите на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини“;

2. в чл. 11 накрая се добавя „и Централен регистър на жертвите на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.“.

§ 4. В Наказателния кодекс (Обн. ДВ. бр.26 от 1968г., попр. ДВ. бр.29 от 1968г., изм. ДВ. бр.92 от 1969г., изм. ДВ. бр.26 и бр.27 от 1973г., изм. ДВ. бр.89 от 1974г., изм. ДВ. бр.95 от 1975г., изм. ДВ. бр.3 от 1977г., изм. ДВ. бр.54 от 1978г., изм. ДВ. бр.89 от 1979г., изм. ДВ. бр.28 и бр.31 от 1982г., изм. ДВ. бр.44 от 1984г., изм. ДВ. бр.41, бр.79 и бр.80 от 1985г., изм. ДВ. бр.89 и бр.90 от 1986г., изм. ДВ. бр.37, бр.91 и бр.99 от 1989г., изм. ДВ. бр.10, бр.31 и бр.81 от 1990г., изм. ДВ. бр.1, бр.86, бр.90 и бр.105 от 1991г., доп. ДВ. бр.54 от 1992г., изм. ДВ. бр.10 от 1993г., изм. ДВ. бр.50, бр.97 и бр.102 от 1995г., изм. ДВ. бр.107 от 1996г., изм. ДВ. бр.62, бр.85 и бр.120 от 1997г., доп. ДВ. бр.83, бр.85, бр.132, бр.133 и бр.153 от 1998г., изм. ДВ. бр.7, бр.51 и бр.81 от 1999г., изм. ДВ. бр.21, бр.51 и бр.98 от 2000г., доп. ДВ. бр.41 и бр.101 от 2001г., изм. ДВ. бр.45 и бр.92 от 2002г., изм. ДВ. бр.26 и бр.103 от 2004г., изм. ДВ. бр.24, бр.43, бр.76, бр.86 и бр.88 от 2005г., изм. ДВ. бр.59, бр.75 и бр.102 от 2006г., изм. ДВ. бр.38, бр.57, бр.64, бр.85, бр.89 и бр.94 от 2007г., изм. ДВ. бр.19, бр.67 и бр.102 от 2008г., изм. ДВ. бр.12, бр.23, бр.27, бр.32, бр.47, бр.80, бр.93 и бр.102 от 2009г., изм. ДВ. бр.26 и бр.32 от 2010г., изм. ДВ. бр.33 и бр.60 от 2011г., доп. ДВ. бр.19, бр.20 и бр.60 от 2012г., изм. ДВ. бр.17, бр.61 и бр.84 от 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.19, бр.53 и бр.107 от 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 2015г.) се създава чл. 339в:

„Чл. 339в. (1) Когато деянията по чл. 337 – 339 се с предмет касетъчни боеприпаси, противопехотни мини и други изделия по смисъла на Закона за изпълнение на Конвенцията за касетъчните боеприпаси и Конвенцията за забраната за използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване наказанието е:

1. в случаите на чл. 337, ал. 1 – лишаване от свобода от две до осем години;
2. в случаите на чл. 337, ал. 2 – лишаване от свобода от три до десет години;
3. в случаите на чл. 337, ал. 3 - лишаване от свобода от пет до дванадесет години;
4. в случаите на чл. 337, ал. 4 - лишаване от свобода от пет до петнадесет години;
5. в случаите по чл. 337, ал. 5 - лишаване от свобода до пет години;
6. в случаите по чл. 338, ал. 1 - лишаване от свобода от две до осем години;
7. в случаите по чл. 338, ал. 2 - лишаване от свобода от три до десет години и с глоба до десет хиляди лева;
8. в случаите по чл. 338, ал. 3 - лишаване от свобода от пет до дванадесет години, а в особено тежък случай - лишаване от свобода от пет до петнадесет години;

9. в случаите по чл. 339, ал. 1 - лишаване от свобода от три до десет години;
10. в случаите по чл. 339, ал. 2 - лишаване от свобода от пет до дванадесет години;
11. в случаите по чл. 339, ал. 3 - лишаване от свобода от три до десет години;
12. в случаите по чл. 339, ал. 4 - лишаване от свобода от три до десет години;
13. в случаите по чл. 339, ал. 5 - лишаване от свобода от три до десет години.“.

§ 5. Изпълнението на закона се възлага на министъра на отбраната и на министъра на вътрешните работи.

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

по Законопроект за изпълнение на Конвенцията за касетъчните боеприпаси и Конвенцията за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване

На 01 октомври 2011 г. за Република България влезе в сила Конвенцията за касетъчните боеприпаси (ККБ) и от този момент за страната ни произтичат редица ангажименти с определени срокове, като най-важният от тях е свързан с унищожаването на наличните стокови запаси от касетъчни боеприпаси в срок до 2019 г.

Именно с цел изпълнение на ангажиментите по изпълнение на ККБ е предложен настоящия законопроект.

Приемането на представения проект е необходимо с оглед факта, че в националното законодателство не съществува нормативна уредба за касетъчни боеприпаси и съответна регламентация на извършването на дейности с тях. Идентично е положението и с противопехотните мини.

Предложеният проект има за цел да регламентира основните определения, свързани с касетъчните боеприпаси и противопехотните мини, като се придържа стриктно към дадените такива в посочените конвенции.

На първо място се въвежда императивна забрана за извършването на всякакви дейности, с изключение на разрешените по силата на Конвенцията за касетъчните боеприпаси (ККБ) и Конвенцията за противопехотните мини (КППМ) с касетъчни боеприпаси и противопехотни мини.

На следващо място се предлага регламентация на разрешените от конвенциите дейности, а именно – унищожаване, транспортиране, внос, износ или трансфер с цел унищожаване. Разрешена и регламентирана в проекта е и дейността по притежаване, транспортиране, внос или износ на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини от Въоръжените сили на Република България, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и други държавни органи, единствено с цел разработка и обучение по техники за откриване, прочистване, разминиране или унищожаване на касетъчни боеприпаси и противопехотни мини, за провеждане на обучения или за разработка на мерки за противодействие срещу действието на тези боеприпаси. Посочените дейности са разрешени по силата на двете конвенции и следва да намерят своята нормативна регламентация.

Основно в проекта се предлага контрола върху осъществяването на посочените по-горе дейности да се осъществява съвместно от Министерство на отбраната и Министерство на вътрешните работи. Предложено е разрешените за осъществяване дейности да се извършват след получаване на надлежно разрешение от министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи. Заложени са и функции по контрол и съгласуване и на други държавни органи - Министерство на икономиката, Министерство на околната среда и водите, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Дирекция за национален строителен контрол, Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор и Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда.

В законопроекта се регламентират и други съпътстващи дейности, визираны в конвенциите, а именно помощ за жертви и събиране на информация, съгласно разпоредбите на конвенциите. Детайлно е описана и дейността по контрол и административно-наказателната дейност.

Предлагат се и изменения в Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия с цел прецизиране на нормативната уредба, свързана с утилизацията. Предлага се лицата, притежаващи разрешение за производство да имат право да утилизират само произведените от тях оръжия и боеприпаси.

Предложението е продиктувано от следните мотиви:

В момента процесът на утилизация е регламентиран в Раздел II на Глава седма от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия и се разглежда като част от производствения процес. Утилизацията може да се извършва от лица, получили разрешение за производство на взривни вещества и боеприпаси. Самият процес на утилизация на боеприпасите е трудоемък, рисков и особено опасен. Въпреки утвърдените технологии и мерки за безопасност може да се стигне до непредвидими последици на базата на следните фактори:

- процеса се извършва в предприятия, които не са производители на самите изделия и не са запознати с технологията за утилизирание;
- утилизират се изделия с изтекъл срок на годност, които десетилетия са съхранявани;
- има вероятност с течение на времето и под влияние на различни фактори, взривните вещества в изделията да са станали силно чувствителни на външно въздействие;
- съществува риск от злоупотреби, свързани с кражби на цели изделия или взривни вещества, извлечени от тях. Откраднатите взривни вещества или боеприпаси може да бъдат използвани от престъпни групировки на територията на Република България или да бъдат изнесени нелегално в чужбина;

- голямата част от лицата, извършващи утилизация, не разполагат с подходящи площадки за унищожаване. Изграждането на такива площадки е труден и скъп процес, а приемането им е свързано с изпълнението на строги екологични норми.

В ЗОБВВПИ детайлно са разписани изискванията, на които следва да отговарят лицата, извършващи утилизация. В разпоредбите на закона подробно е регламентиран и контрола, който се осъществява от страна на различни държавни органи по направление на дейност. Въпреки съществуващата нормативна уредба, въпреки контрола, осъществяван от страна на държавата, зачестяват инцидентите при процеса на утилизация. Утилизацията на боеприпаси съгласно чл. 151, ал. 2 от ЗОБВВПИ е процес на необратимо преобразуване чрез разснарядяване на отделни съставни елементи с последващо използване на отпадъчните барути, взривни вещества, празна опаковка, черни и цветни метали. Боеприпасите са конструирани така, че в процеса на тяхното използване по предназначение се самоунищожават, обикновено чрез взривяване. В този смисъл процесът на утилизация по същество е изкуствен процес на оползотворяване (използване) или унищожаване на боеприпасите или елементи от тях, но не по начин, за който са предназначени. Именно затова процесът на утилизация е потенциално опасен и към него трябва да се подхожда не като към рутинен, познат и описан в съответните нормативни документи за използване на боеприпасите процес, а като към нова, непозната, високорискова дейност. Конструирането, практически на всички видове боеприпаси, се е осъществявало, като са отчитани технологиите за тяхното снарядяване, но възможности за изпълнение на обратната задача – извличане на заряда от корпуса – в устройството на боеприпасите не е предвидена. С това се обяснява фактът, че разснарядяването може да бъде осъществено основно с нетрадиционни методи, основани на интензивно термично, механично, импулсно, електрохимично или други видове въздействия. Всички изброени процеси се характеризират с наличието на фактора риск, който по своето ниво се оказва от достатъчно висока степен. В техническо отношение задачата за демонтиране на боеприпасите на техните изходни съставни части е съизмерима по степен на сложност на тяхното производство, като заедно с това процесите на разснарядяване са значително по-опасни и рискови от тези на снарядяване. Разкомплектоването е високорискова дейност и се изпълнява само при особена нужда от извличане на екологично опасни материали от боеприпасите или на метали с изключителна ценност, оправдаващи поетия риск. Ето защо е необходимо, лицето, което пристъпва към процес на утилизация да е запознато напълно с процеса на производство на съответното изделие.

С посоченото предложение, ще се постигне и друг ефект – практическо спиране или максимално ограничаване на процесите по внос и транспониране на оръжия и боеприпаси с единствена цел тяхната утилизация.

С посочените предложения се цели единствено запазване живота и здравето на гражданите, което е основна задача на обществото.

В Преходните и заключителните разпоредби се предлага допълнение на Наказателния кодекс на Република България, с което се инкриминира осъществяването на всякакви дейности с касетъчни боеприпаси и противопехотни мини извън обхвата на дадено разрешение или без издадено такова.

ВНОСИТЕЛИ: